

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Csizmarikné dr. Czupor Hajnalka ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Molnár János ügyvéd által képviselt alperes ellen 1.562.875,- forint és járulékai visszafizetése iránt a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt 4.P.I.23.367/2005. számon megindított, és a Fővárosi Bíróság 2007. június 26-án 3.Gf.75.041/2007/3. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében az alperes 22. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán tárgyaláson kívüli eljárásban meghozta az alábbi

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 30.000,- (Harmincezer) forint + ÁFA felülvizsgálati jogi képviseleti díjból és 100.900,- (Százezerkilencszáz) forint lerótt felülvizsgálati eljárási illetékből álló perköltséget. A felperes a másodfokú és felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

A peres felek között 1992-től távközlési szolgáltatói jogviszony állt fenn három bérelt telefonvonalra. A felperes 1998-tól kezdődően bérleti díjat számlázott a számú analóg bérelt vonalra is, amit az alperes folyamatosan kiegyenlített.

Az alperes 2004-ben a felperesi számlák felülvizsgálata során megállapította, hogy az utóbbi vonalat nem használja, létezéséről nincs tudomása. Ezért 2004. június 21-én tájékoztatást kért a felperes illetékes ügyfélszolgálatától a bérelt vonallal kapcsolatban, és egyidejűleg annak megszüntetését kérte. 2004. július 14-én azt a választ kapta, hogy a szolgáltató intézkedett a leszerelés és a díj megszüntetése iránt. További tájékoztatáskérésére a felperes azt közölte, hogy a bérelt vonali áramkör az ügyfél megrendelése alapján tűzjelző vagy alközponti mellékállomás üzemeltetésére készülhetett.

Az alperes a 2000. március 1. és 2004. június 20-a közötti időszakban kifizetett 1.562.875,- forint és kamatai megfizetése iránt a X Városi Bíróságon fizetési meghagyás kibocsátását

kérte. A fizetési meghagyás jogerősítését követően az alperes 2005. július 14-én 1.682.089,- forintot a felperes számlájáról leemelt. A felperes által előterjesztett igazolási kérelem folytán a.....X..... Városi Bíróság a fizetési meghagyás jogerősítő záradékát hatályon kívül helyezte és elrendelte az ügy peres számon történő lajtromozását. A perré alakult eljárást megszüntette, mivel az alperes az illeték kiegészítésére irányuló kötelezettségének nem tett eleget.

A felperes keresetében az alperest 1.562.875,- forint és járulékai visszafizetésére kérte kötelezni, mivel a fizetési meghagyás jogerősítésének hatályon kívül helyezésével a kifizetés jogalap nélkülivé vált.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kifejtette, hogy a bérelt vonalra vonatkozó szerződéskötést és a felperesi szolgáltatást a bizonyítás általános szabályai szerint a felperesnek kellett volna bizonyítani. A szerződés csak írásban jöhetett volna létre, a felperes azonban ilyen szerződést nem csatolt. Elvetette a felperesnek a 2003. évi C. törvény alapján támasztott elévülési kifogását is.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és kötelezte az alperest 1.682.089,- forint és kamatai megfizetésére. Kifejtette, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy rendelkezik érvényes jogcímmel a beszedett pénzösszeg megtartására. Álláspontja szerint azt az alperesi védekezést, hogy a bérelt vonalra távközlési előfizetői jogviszony nem jött létre, nem bizonyítja önmagában az a körülmény, hogy a vonatkozó szerződést a felperes az eltelt időre tekintettel nem tudta csatolni. Az alperes huzamos fizetése ugyanakkor a jogviszony fennállását igazolta. Ezért a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes által követelt összeg visszafizetésére.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az alperes előadta, hogy az alkalmazandó 1992. évi LXXII. törvény alapján a perbeli szerződést írásban kellett megkötni. A felperesnek kellett volna bizonyítania a szerződés létrejöttét, továbbá az állított szolgáltatás biztosítását (a használatához szükséges vonal kiépítését, a csatlakozás műszaki feltételeinek biztosítását stb.).

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Előadta, hogy az alperes a perben tényállításait nem bizonyította, ezzel szemben a szolgáltatás díjának fizetésével a tartozását elismerte.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A perben nem volt vitás, hogy a fizetési meghagyás jogerősítésének hatályon kívül helyezésével a fizetési meghagyás végrehajtása a jogalapját vesztette. Ez a jogkövetkeztetés azonban a jogvita érdemét nem érintette. A másodfokú bíróság tévesen hárította a bizonyítás teljes terhét a Pp. 164. § (1) bekezdésére hivatkozással az alperesre annak megfogalmazásával, hogy az alperes köteles bizonyítani a perben, hogy a hozzá befolyt pénzösszeg megtartására érvényes jogcímmel rendelkezik, azaz részéről a korábbiakban tartozatlan fizetésre került sor. Ez utóbbi, már a per érdemére tartozó alperesi védekezéssel szemben ugyanis a felperes a perben azt állította, hogy a követelt összeg - a végrehajtható határozat hatályon kívül helyezésén túl - azért is megilleti, mert az alperessel előfizetői szerződést kötött, és ennek alapján az általa leszámlázott szolgáltatást nyújtotta az alperesnek. Ezért a Pp. 164. § (1) bekezdésének helyes alkalmazásával annak a félnek kellett bizonyítani, amelyiknek érdekében állt, hogy az állított tényt a bíróság valóban fogadja el. A bizonyítási teher az alperesre túlnyomórészt nemleges bizonyítást hárított, míg a felperesnek a szerződés megkötését és annak tényét kellett bizonyítania, hogy a szerződés alapján szolgáltatást teljesített.

Ez utóbbi tényeket a felperes az elsőfokú bíróság erre irányuló felhívása ellenére sem bizonyította.

A felperesnek az állított szerződés megkötésének időpontjára tekintettel alkalmazandó, a távközlésről szóló 1992. évi LXXII. törvény végrehajtásáról szóló 243/1997. (XII.20.) Korm rendelet 14. §-a alapján a szerződést írásban kellett megkötnie. A 14. § (4) bekezdése szerint a szerződés azon a napon jött létre, amikor a szolgáltató kézhezvette az előfizető által is aláírt szerződést. A Legfelsőbb Bíróság megjegyzi, hogy a jogszabály a szerződés, illetve már az ajánlattétel kötelező tartalmi elemeit is meghatározta. Így az igénybejelentés kötelező tartalmi elemei közé tartozott a szolgáltatás hozzáférési pont létesítési helyének, az ahhoz csatlakozó távközlő berendezések jellegének és darabszámának a meghatározása (Korm rendelet 7. § (2) bekezdés b) pontja). A felperes az írásbeli szerződést a perben nem csatolta annak ellenére, hogy az alperes pert megelőző reklamációjára kifejezetten úgy nyilatkozott 2005. január 31-i keltű válasziratában, hogy a szerződésről két példányos szerződés készült (2/A/7. irat). A 2006. szeptember 29-i tárgyaláson pedig a felperes előadta, hogy a szerződés megszűnésétől számított egy évig archiválja a szerződéseket. Adott esetben azonban a szervezeti átszervezések, költözések miatt az irattározott szerződéseket már nem lehet megtalálni. Ebből következően a felperes nem bizonyította az írásbeli szerződés létrejöttét.

A másodfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján az érvénytelen szerződés alapján teljesített szolgáltatás ellenértéke is megilleti a felperest. Ennek bizonyítása körében arra is helyesen következtetett, hogy az alperes huzamos, évekig tartó számlakiegyenlítése bizonyítékul szolgál a felperes teljesítésére. Az alperes ezzel szemben saját - bizonyos mértékig indokolt - tévedésére hivatkozott.

A Legfelsőbb Bíróság ennek körében az alábbi körülményeket vette nyomatékosan figyelembe.

Az alperes 2004. június 21-i keltű, a tévedése felismerését követő első felszólamlásában azt kérte a felperestől, hogy vizsgálja ki a perben vitatott bérelt vonal létezését és működését. Egyben bejelentette, hogy a nem használt bérelt vonal összeköttetéseit szeretné a felülvizsgálattal egyidejűleg megszüntetni (2/A/2. számú irat). A felperes a kérelmet csak annyiban teljesítette, hogy a „leszerelni kért szolgáltatás vagy berendezés” szolgáltatását megszüntette és a leszereléssel egyidejűleg intézkedett a díjak megszüntetése iránt (A/3. számú irat). A perben utóbb beigazolódt, és a felperes több ízben maga is megerősítette annak tényét, hogy a „szolgáltatás megszüntetése” volt az utolsó időpont, amikor a szolgáltatás, illetve technikai feltételei meglétét tisztázni lehetett volna. A felperes az ügynevezett rendező szekrényben egyszerűen lekapcsolta az alperesi végpontot. Az adott területen végzett jelentős telefonfejlesztések miatt utóbb a rendező szekrény korábbi állapotának rekonstrukciója már nem volt lehetséges (4.P.23.367/2005/15. tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal harmadik bekezdés, 3.Gf.75.041/2007/3. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. és 3. oldal).

A Pp. 277. § (4) bekezdése szerint a felek a szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek. Az (5) bekezdés alapján a szerződés teljesítését érintő minden lényeges körülményről kötelesek egymást tájékoztatni.

A felperes az állított szerződéses jogviszony ellenére e kötelezettségeinek nem tett eleget. Az alperes kifejezett kérelme, és annak ellenére sem vizsgálta felül a vitatott vonalat, hogy szolgáltatásának műszaki feltételei fölött kizárólag neki volt áttekintése, csak ő volt jogosult és képes a szolgáltatás zavarának elhárítására. Saját mulasztásával szemben nem hivatkozhatott kellő alappal az alperes nem bizonyított tévedésére, amit saját, általában elvárható magatartásával tisztázhatott volna.

Az ismertetett indokoknak megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem eredményre vezetett. Ezért a felperes köteles az alperes felülvizsgálati jogi képviseleti díjából és a

lerótt eljárási illeték összegéből álló perköltségének a megfizetésére, valamint saját másodfokú és felülvizsgálati perköltségének a viselésére. Az alperes lemondó nyilatkozata folytán a Legfelsőbb Bíróság a részére másodfokú perköltséget nem állapított meg.

Budapest, 2008. február 8.

Dr. Bőssinger Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Mária s.k. előadó bíró, Csánitzné dr. Csiky Ilona s.k. bíró

Szné

A kiadmány hiteléül:
írnok